

**UCHWAŁA NR XII/87/19
RADY POWIATU SULĘCIŃSKIEGO**

z dnia 26 listopada 2019 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zmiany sposobu podziału środków na zadania finansowane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511 ze zm.) oraz art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870) Rada Powiatu Sulęcińskiego uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Nie uwzględnia się petycji *[wyłączenie jawności]* w sprawie zmiany sposobu podziału środków na zadania finansowane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2. Uzasadnienie stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Czesław Symeryak

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) Petycja może być złożona przez osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną lub grupę tych podmiotów, zwaną dalej "podmiotem wnoszącym petycję", do organu władzy publicznej, a także do organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Petycja może być złożona w interesie: publicznym; podmiotu wnoszącego petycję; podmiotu trzeciego, za jego zgodą. Przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

W dniu 23 października 2019 r. do Rady Powiatu Sulęcińskiego wpłynęła petycja w sprawie zmiany sposobu podziału środków na zadania finansowane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i przeznaczenie większej kwoty na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 poz. 511 ze zm.) petycja została przekazana Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Powiatu Sulęcińskiego, która dokonała analizy treści złożonej petycji na posiedzeniu w dniu 4 listopada 2019 roku. Przedstawia się następujące wyjaśnienia. Konstytucja RP stanowi, że władze publiczne udzielają osobom niepełnosprawnym, w sposób uregulowany ustawowo, pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej, a także są zobowiązane do zapewnienia im szczególnej opieki zdrowotnej.

Z danych GUS wynika, że w 2013 r. w Polsce było ponad 3,3 mln osób niepełnosprawnych w wieku co najmniej 16 lat, z tego około 2,7 mln biernych zawodowo. Aktywnych zawodowo było natomiast 578 tys. osób, z których 481 tys. pracowało. Warunkiem usamodzielnienia i najlepszym sposobem rozwiązywania problemów tej grupy osób jest przewyższanie bierności społecznej i zawodowej, a kolejnymi etapami prowadzącymi do tego celu są: rehabilitacja lecznicza, społeczna i zawodowa. Prawidłowa realizacja tych zadań jest uzależniona od poziomu ich finansowania.

Według badań społecznych, jakość życia osób niepełnosprawnych w zasadniczym stopniu związana jest z jakością funkcjonowania lokalnych społeczności, w tym administracji powiatowej. Samorząd powiatowy jest głównym adresatem i wykonawcą zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej. W powiecie kumulują się więc problemy związane z niedostatkiem środków i nieskutecznością rehabilitacji leczniczej finansowanej przez inne instytucje.

Znaczną część środków pozyskanych z PFRON, samorządy powiatowe przeznaczają na tworzenie i funkcjonowanie warsztatów terapii zajęciowej. Częstą przyczyną długotrwałego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w zajęciach prowadzonych przez WTZ, jest brak miejsc w zakładach aktywności zawodowej lub w ośrodkach wsparcia dla osób nierokujących postępów w rehabilitacji.

Powstawanie takich instytucji zależy m.in. od zaangażowania środków z innych źródeł. Wspieranie osób niepełnosprawnych jest jednym z ponad dwudziestu zadań publicznych o charakterze ponadgminnym obciążającym powiaty. Zadanie to konkuruje więc o środki samorządu z innymi zadaniami.

Środki na zadania, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przyznawane są powiatom zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym.

Algorytm to wzór matematyczny, według którego kwota ustalona w planach finansowych PFRON jest dzielona między samorządy powiatowe (art. 48 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Zasady podziału uwzględniają m.in. liczbę uczestników warsztatów terapii zajęciowej, osób niepełnosprawnych oraz niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie.

Zadania powiatu w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych, finansowane ze środków PFRON, są realizowane przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, z wyjątkiem dofinansowania szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych, które leży w kompetencjach Powiatowych Urzędów Pracy.

Rehabilitacja społeczna ma umożliwić osobie niepełnosprawnej uczestnictwo w życiu społecznym a rehabilitacja zawodowa ułatwić osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa i szkolenia zawodowego oraz pośrednictwa pracy

Do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, realizowanych przez PCPR, należy:

1. dofinansowanie kosztów tworzenia oraz finansowanie w całości lub w części kosztów działalności oraz kosztów poszerzenia warsztatów terapii zajęciowej,
2. dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
3. dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
4. dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym,
5. dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
6. dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

Informacja o wysokości środków przyznanych wg algorytmu na dany rok budżetowy wpływa do starosty w marcu. Dyrektor PCPR na podstawie złożonych wniosków i analizy wydatków z poprzednich lat dokonuje wstępnego podziału tych środków na poszczególne zadanie. Następnie jest to poddawane opinii Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych, przedstawiane zarządowi powiatu. Ostateczną decyzję o przyznaniu środków PFRON na określone zadania podejmuje rada powiatu (art. 35a ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o *rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 z póź. zm.), która dokonując określonych rozstrzygnięć uwzględnia zapisy powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych przyjętego uchwałą nr XXVIII/148/16 Rady Powiatu Sulęcińskiego dnia 29 listopada 2016 roku.

Należy zauważyć, że kwota na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych jest co roku powiększana, co wykazuje tabela zamieszczona poniżej.

	2017	%	2018	%	2019	%
Rehabilitacja zawodowa	80 000,00		80 000,00		80 000,00	
a. przyznawanie osobom niepełnosprawnym jednorazowo środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	40 000,00	3,64	40 000,00	3,61		3,37
b. dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	40 000,00	3,64	40 000,00	3,61		3,37
Rehabilitacja społeczna	1 020 494,00		1 027 036,00		1 106 068,00	
a. zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej-	719 820,00	65,41	719 820,00	65,02	800 820,00	67,52
b. dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	35 000,00	3,18	50 000,00	4,52	77 336,00	6,52
c. dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, w tym:						
- aparaty słuchowe i wkładki uszne	35 653,00	3,24	48 000,00	4,34	55 000,00	4,64
- pozostałe zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	108 622,00	9,87	91 216,00	8,24	97 912,00	8,26
d. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	2 845,00	0,26	5 000,00	0,45	4 500,00	0,38
e. dofinansowanie kultury, sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	16 111,00	1,46	7 000,00	0,63	3 500,00	0,30
f. dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, w tym:						
- likwidacja barier architektonicznych	76 833,00	6,98	76 000,00	6,87	45 000,00	3,79
- likwidacja barier w komunikowaniu się	8 195,00	0,74	8 000,00	0,72	8 000,00	0,67
- likwidacja barier technicznych	17 415,00	1,58	17 000,00	1,54	14 000,00	1,18
g. dofinansowanie usług języka migowego lub tłumacza	0,00		5 000,00	0,45	0,00	
	1 100 494,00	100	1 107 036,00	100	1 186 068,00	100

Zgodnie z art. 10c ust. 1 *Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. 2019 poz.1172 ze zm.) pod pojęciem **turnusu rehabilitacyjnego** rozumie się zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Zatem o tym, czy dana osoba niepełnosprawna będzie uczestniczyła w turnusie rehabilitacyjnym, decydują jej potrzeby w powyższym zakresie, a nie tylko fakt wypełnienia przez lekarza wniosku lekarskiego o skierowanie na turnus rehabilitacyjny. W przypadku osób niepełnosprawnych, które ubiegają się o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji powiatowych centrów pomocy rodzinie, PCPR (komisja) szczegółowo analizuje złożone wnioski. O przyznaniu dofinansowania decyduje nie tylko spełnione kryterium dochodowe, data złożenia wniosku i fakt dołączenia wniosku lekarskiego. Komisja ocenia także sytuację społeczną wnioskodawcy i jego potrzeby w zakresie rozwijania umiejętności społecznych.

W w/w ustawie oraz *Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych* (Dz. U. 2007 nr 230 poz. 1694 ze zm.) można wyczytać, że dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym mogą uzyskać osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności oraz orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany, lekki).

Niestety z uwagi na niewystarczającą ilość środków finansowych w stosunku do realnych potrzeb, nie ma możliwości przyznania dofinansowania wszystkim ubiegającym się o nie wnioskodawcom.

Zapisy w/w aktów prawnych nie określają jednoznacznie kolejności przyznawania dofinansowań. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych* w §5 ust. 11 wskazuje, że przy rozpatrywaniu wniosków należy zwrócić w szczególności uwagę na stopień i rodzaj niepełnosprawności wnioskodawcy oraz wpływ niepełnosprawności na możliwość realizacji przez wnioskodawcę kontaktów społecznych w codziennym funkcjonowaniu.

Z kolei ust. 12 określa, że pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenie o zaliczeniu do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności albo równoważne, osoby niepełnosprawne do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności. Są to niemal wszyscy wnioskodawcy, poza tymi, którzy posiadają stopień lekki i nie są w wieku do 24 lat jako osoby uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności. §6 ust. 3 rozporządzenia daje jednostce rozpatrującej wnioski co najwyżej możliwość wyeliminowania spośród wnioskodawców, w przypadku znacznego niedoboru środków finansowych, wnioski osób dorosłych, które otrzymały dofinansowanie w poprzednim roku, bądź należy przyjąć zasadę przyznawania dofinansowania pomniejszonego o 20% dla wszystkich wnioskodawców. W zapisie dotyczącym zasady przyznawania dofinansowania raz na dwa lata nie ma mowy o osobach niepełnoletnich, co oznacza, że dofinansowanie przysługuje im corocznie.

Przy rozpatrywaniu wniosków głównie bierze się pod uwagę stopień i rodzaj niepełnosprawności oraz aspekt społeczny.

Osoby dorosłe nie są tak wykluczone z życia społecznego jak dzieci, dlatego to właśnie wnioski osób niepełnoletnich w pierwszej kolejności otrzymują dofinansowanie, gdyż niepełnosprawność dzieci (jak również i ich wiek) ogranicza, a nieraz nawet i całkowicie uniemożliwia im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. Wyjazd na turnus rehabilitacyjny, to możliwość spotkania się z innymi ludźmi, borykającymi się z podobnymi problemami zdrowotnymi, to możliwość nawiązania kontaktów społecznych, możliwość przekonania się, że ich niepełnosprawność nie czyni ich kimś gorszym. Dzieci często nie potrafią pogodzić się z tym, że są niepełnosprawne, zamykają się w sobie. Umożliwianie im wyjazdu na turnus daje im szansę na spojrzenie na siebie i otaczający ich świat w inny, bardziej przyjazny, mniej „bolesny” sposób. Stąd coroczna decyzja, żeby w pierwszej kolejności objąć wsparciem finansowym właśnie tę grupę, a w dalszej kolejności dopiero osoby dorosłe.

Należy dążyć do tego aby w przyszłości te dzieci będąc osobami pełnoletnimi były aktywnie zawodowo. To pozwoli im odzyskać wiarę w siebie i pomoże w funkcjonowaniu w przestrzeni społecznej. Osoby niepełnosprawne, podobnie jak i osoby zdrowe, mają prawo do życia w godziwych warunkach, zapewniających im szczęście oraz bezproblemowy rozwój indywidualnej jednostki czy też rodziny.

W związku z powyższym nie uwzględnia się petycji złożonej przez **[wyłączenie jawności]**

Niniejsza uchwała wraz z uzasadnieniem stanowi zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji w myśl art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (Dz. U. z 2018, poz. 870).